

Rustig begin van de melkproductie draagt bij aan minder negatieve energiebalans bij de verse koe

Een gezonde start

Niet een hogere productie, maar gezondheid en vruchtbaarheid van de koe staan centraal bij het voerprogramma 'Fresh Cow' van Hendrix UTD. Het verbeteren van de gezondheid begint bij het verminderen van de negatieve energiebalans.

tekst **Jaap van der Knaap**

De meest opvallende gedachte achter het nieuwe voerprogramma 'Fresh Cow' van Hendrix UTD is niet zozeer het verminderen van de negatieve energiebalans, maar de manier waarop die vermindering plaatsvindt. Het recent gelanceerde voerprogramma is gericht op het voeren van koeien de eerste 25 dagen na afkalven. Er wordt daarbij niet alleen gekeken naar de (voer)aanbodkant, maar ook naar de behoeftekant (melkafgifte). Hoe kleiner het energieverval tussen aanbod uit voer en afgifte uit melk, hoe kleiner de negatieve energiebalans.

'Door onze speciale Fresh Cow Biks te voeren na afkalven starten de koeien rustiger op, waardoor het verschil tussen energieopname en energiebehoefte kleiner is', zo legt Robert Meijer, innovatiemanager bij Hendrix UTD, uit. 'Daardoor heeft de koe langer de tijd om te herstellen van het afkalven en dus ook extra tijd om haar voeropname te maximaliseren. Wanneer voeropname en melkproductie meer in balans zijn, zie je dat koeien gezonder blijven.'

Minder terugval in conditie

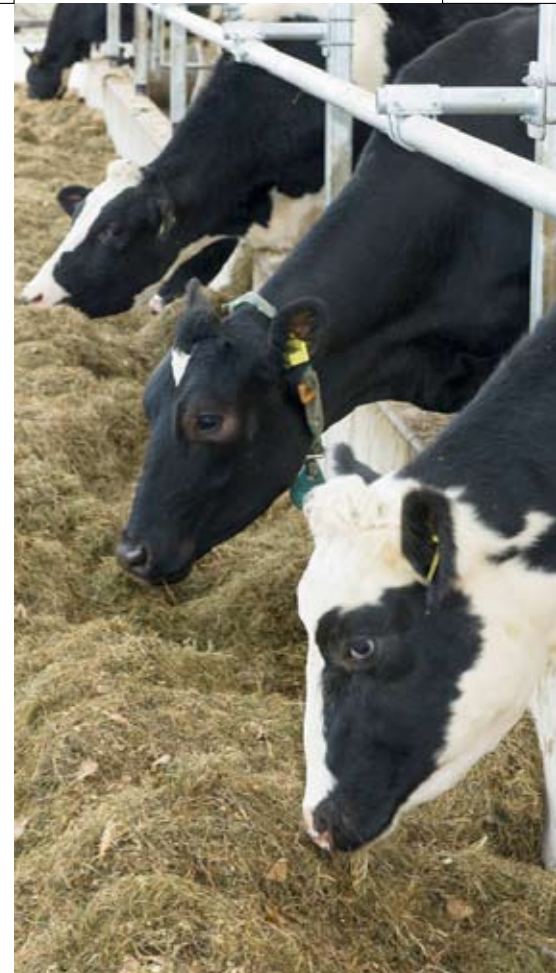
Tachtig procent van de gezondheidsproblemen van koeien gedurende de lactatie zijn volgens Alfred Smits, productmanager bij Hendrix UTD, terug te voeren op voeding en management vlak voor en direct na afkalven.

'Of bijvoorbeeld slepende melkziekte, een vruchtbaarheidsstoornis of mastitis optreedt, ligt voor een groot deel aan de mate waarin de koe aan het begin van de lactatie haar lichaamsreserves moet aanspreken om genoeg energie te hebben om melk te produceren. Bij het aanspreken van haar lichaamsvet komen NEFA's en ketonlichamen vrij in het bloed, die mede aanleiding kunnen zijn voor gezondheidsproblemen.'

Volgens Smits en Meijer bepaalt het aantal afgevoerde koeien in de eerste weken van de lactatie de grote verschillen in vervangingspercentage tussen bedrijven. 'Daarom is het belangrijk dat de koe die eerste fase na het afkalven goed doorkomt. Wanneer de koe gezond en fit is, komt de melk vanzelf', volgens Smits. 'Fresh Cow zorgt voor minder variatie in conditie gedurende de lactatie, waardoor de koe eerder en beter haar tocht laat zien.'

Een veelgebruikte methode om de koe zo veel mogelijk te behoeden voor een negatieve energiebalans is het energieaanbod in het rantsoen verhogen. Met propyleenglycol bijvoorbeeld. Maar volgens Hendrix UTD stimuleert dat juist een nog hogere productie en draagt het niet bij aan het verminderen van de negatieve energiebalans.

'Onze biks werkt duidelijk anders', aldus Meijer, die niet in detail ingaat op de

Voeropname is aan het begin van de lactatie vaak onvoldoende

broksamenstelling. 'Een aanbod van de juiste energievorm en specifieke additieven is belangrijk, maar ook een veilige verteerbaarheid.'

Per koe adviseert Meijer 25 dagen lang 3 kilogram te verstrekken, waarvoor de extra investering 25 euro per koe bedraagt. 'Daar krijg je een gelijkblijvende melkproductie voor terug en door de minder negatieve energiebalans, een beter melkeiwitgehalte, minder slepende melkziekte en de daaraan gekoppelde problemen. Dit levert op een gemiddeld bedrijf al snel 100 tot 150 euro per koe op.'

Tijd van maximalisatie voorbij

Op de vraag of veehouders wel een (duurdere) brok willen kopen die niet zorgt voor een hogere productie, antwoordt Smits: 'We leven niet meer in een tijd van maximale productie. Veehouders, maar ook de maatschappij vragen om duurzame, gemakkelijk te managen koeien en beter welzijn. Meer aandacht voor het voeren en het management van de verse koe zorgt voor minder zieke koeien en minder uitval. De winst zit niet in een hogere productie, maar in een gezondere koe.' |

Tabel 1 – Effect van conditieverlies op vruchtbaarheid

vruchtbaarheidsparameters	conditieverlies (in punten bodyconditiescore)		
	< 0,5	0,5-1	> 1
afkalven tot eerste ovulatie (dagen)	27	31	42
afkalven tot eerste inseminatie (dagen)	68	67	79
drachtpercentage eerste inseminatie	65	53	17
aantal inseminaties per dracht	1,8	1,9	2,3